

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 pengő
Fél	4 „
Negyed	2 „
Egyes szám ára	20 fillér

 Felelős szerkesztő:
Dr. SOMOGYI KÁROLY

 Kiadótulajdonos:
HUSS FERENC

 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Devecser, Klapka-ucca 16.
 TELEFON 23.

 Ide intézendők a lapot érdeklő minden-
 nemű közlemények

Vörös örület.

A háboru borzalmainak meleg ágyából kisarjad, mérget lehelő nővény pillanatnyi életű virágot hajtott Bécsben. Megbódított agyu emberek kiontott vére festette pirosra az utcákat, gonoszkez-gyújtotta tűz fénye az eget. Hír szerint július 16-ának éjjelén zuhogó zápor mosta széjjel a bécsi forradalmat s ma már „minden csendes” a császárvárosban, csak a halottak siratói és az ezerszámú sebesült nyögnek és jajgatnak, csak a rettegés riadt érzése rémíti fel álmukból az alvókat és remegteti az ébrenlevőket.

És mindez állítólag azért történt, mert az osztrák bíróság felmentett két somfalvai polgárt, akik a vörösök támadása ellen életüket védelmezték, mert védőjük azt merete megmondani, hogy a „Burgenland”-nak elnevezett magyar országrészt ezeréves szálak fűzik hozzánk s ezt az ezerévet pedig nem lehet egy pár év alatt elfelejteni. Ez az ürügy azonban annyira átlátszó, hogy annak esztelenségét még a vörös örület hályogán keresztül is megkellett látni minden osztráknak. Mert hiszen, ha én pl. a csehekre haragszom, akkor nem megyek Budapesten az igazságügyi palotát, parlamentet felgyújtani, az ottani rendőröket megtámadni, hanem egész mást csinállok. A somfalvai ítélet miatt a magyarokra haragvó osztrákok pedig saját kedves Bécs városukban öltek és gyújtogattak. Mindez tehát kedves szomszédainknak belügye, amibe nem kívánunk avatkozni. A magunk részéről legfeljebb jóleső érzést válthat ki, ha elenségeink egymás fejét verik be. Elég tétel nekünk, hogy a mi gonosztevőinknek menedéket nyújtó Ausztria a saját bőrén tapasztalja a bolsevizmus eszméinek áldásait ugyanezen vendégeknek jóvoltából. Mert a bécsi eset nem volt egyéb, mint a Moszkvából pénzelt kommunizmus próbálkozása, hogy a rendet felborítván, a zavarosban halászhaszon.

Ez aztán minket is, de az összes európai államokat is érdekli. Végre nem lehet tűrni, hogy egy amugy is életképtelen ország, mint Ausztria, helyet adjon egy tüzfészeknek, hogy a bolsevizmus hamu alatti parazsát a maga szocialista leheletével élesztgesse. Nem közömbös, hogy a szomszédom

esetleg szándékosan gondatlanul bánik a tüzzel, felgyújtja a maga házát s ezzel állandóan veszélyeztette az én házam fedelét, a fedél által védett javaimat, háznépemnek nyugodalmát.

Mindenestre jó, ha vigyázunk a saját portánkra, annak biztonságára és a keletkezhető veszedelem elfojtására szükséges eszközöket készentartjuk. Jó, ha vigyázunk háznépünk békéjére, a magyarok családjára s azon iparkodunk, hogy annak mindenegybes tagja sorsához mért megélhetést és boldogulást találjon, hogy sebeit, betegségeit gyöngéd kézzel gyógyíttassuk, de köztük a törvényes rend tiszteletét is fenntartsuk... Magyar népem, aki általestél már a kommunizmus borzalmain, féltős gondossággal örködjél a te házad békéje és biztonsága felett!

Az államhatalom pedig, amely eddig okos belső politikájával megteremtette a rendet nálunk és biztos alapokat nyújtott az ország ujraépítésének, vigyázzon kifelé is, lépjen fel kellő eréllyel a kívülről leselkedők ellen! Mint a Róma falait építő polgár egyik kezében a munkásszerszám, a másik oldalán kéznél legyen a fegyver is, amely rablók, gyújtogatók ellen védje a dolgozókat, nehogy a félig megépült hájiék is újból rombadőljen!

S.

Városi közgyűlés.

Devecser község képviselőtestülete a múlt vasárnap délelőtt fél 11 órakor a községi házban rendkívüli közgyűlést tartott.

A tárgysorozat első pontja volt a dr. Breuer Miksa nyugdíjazásával megüresedett körorvosi állás betöltése. Szabó Ferenc főjegyző meleg szavakkal emlékezett meg a volt körorvos huszonnyolc évi eredményes munkájáról s indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr. Breuer Miksának.

A ma délelőtt megtartandó körorvos választó bizottságba Devecsernek nyolc tagot kellett delegálnia. Megválasztottak: dr. Szalay László, dr. Lóth Béla, Orbán Viktor, Bors Mihály, Oláh Károly, Böröcz János, Torma Károly és Mauthner Herman.

Alasz Miklós plébános beadvánnyal fordult a képviselőtestülethez, hogy a plébánia tőszomszédóságában levő városi telket, melynek egy részén jelenleg a villamos transzformátor és hatósági husszék áll, a község cserélje el a papmajorban levő megfelelő nagyságu területtel, mely annak idején alkalmas lenne a városi szegényház felépítésére. Hosszas vita és többek hozzászólása után a

képviselőtestület úgy határozott, hogy a telkek felett helyszíni szemlélet tart s ez ügyben érdemlegesen az augusztus 18-ára összehívott közgyűlés fog dönteni.

Vármegyénk területén a folyók és patakok szabályozása rövidesen kezdetét veszi. Minden érdekelt községnek bizottságot kell választania, mely felügyeleti és ellenőrzési hatáskörrel van felruházva. E bizottság elnöke lett Alasz Miklós, tagjai pedig: Markos Gyula bíró, Orbán Viktor, Erienyi Péter, Oláh Sándor, K. Markus Ferenc és Bakos János.

Az iparostanonc iskolánál Uzindor Károly halálával megüresedett egy felügyelő bizottsági tagság. A közgyűlés Kovács Istvánt választotta meg.

Devecser község részéről a Faksz. bizottságba Bors Mihály küldetett ki.

Böröcz János tett azután indítványt a kofák korai vásárlásának meggátálása végett, melyet lapunk más helyén ismertetünk. Indítványozta továbbá, hogy ezentúl hósi halottak napján a zsidó temetőben levő síremlékre is tegyen koszorút a város. Indítványát a képviselőtestület elfogadta.

Lehoczky Kálmán veszprémi kalaposmesternek a letelepedési engedélyt megadta a közgyűlés.

Kisebbségi ügyek letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Kutat a temetőbe!

A halottak, az elköltözöttek csöndes, hangtalan birodalmát tavasz nyíltával szebbnél szebb virágokkal ékesítik fel kegyeletes kezek, rendbehozzák a sírokat s mindenki igyekszik hozzátartozóinak nyughelyét szemnek tetszőssé, széppé, csinosná varázsolni.

És az elvetett virágmagvak, palánták mind-mind megfogamzanak ebben az örök megnyugvást adó édes anyaföldben, valóságos virágoskert a mi temetőnk; árnyas lombzatu fák borulnak a néma hantok fölé s az alkonyi szellő susog a halottaknak az élőkről a lombok között.

Bátran elmondhatjuk, hogy szép, nagyon szép a devecseri temető kora tavasszal és késő ősszel, amikor a krizanthemumok, ezek az illatnélküli, szomorú sirvirágok tömöntelen mennyiségben pompáznak a sírhantokon.

De amikor a júliusi nap perzselő sugaraként ontja heteken át a szikkadt földre s az üdítő reggeli harmatnak nyoma sincs a fűszálakon, bizony nagyon szomorú, nagyon lehangoló képet nyújt ez a mi gyönyörű temetőnk.

Nincs kut a temetőben.

Nincs víz, amelynek üdítő cseppjei új

életre keltenék az elfonnyadt, szomjas virágokat, a fonnyadozó rózsafákat, a hervadó bokrokat, az árnyatadó fákat!

Szomoru most végignézni a letarolt temetőket, az engészetre, pusztulásra ítélt hervadó virágokon.

Nincs kut a temetőben...

De lesz!

En hiszem, hogy vannak még Devecserben melegen érző lelkek, akik filléreikkel hozzájárulnak ahhoz, hogy még az idén lehessen készíteni egy kutat a temetőbe!

Olyan sokan vagyunk, akiknek szerettei itt pihennek ezek alatt az árnyas fák alatt. Ha mindenki csak pár fillérral járul is hozzá a költségekhez, rövidesen el lehet készíteni a kutat, amelynek vize megmenti majd virágjainkat az ősz előtti hervadástól.

A „Devecseri Ujság” szerkesztősege tiz pengő hozzájárulásával ezennel megkezdte a gyűjtést a temetőben felállítandó kut költségeire. A legkisebb adományt is elfogadjuk és nyilvánosan nyugtázzunk. A befolyt összeget esetlekre átadjuk *Alasz* Miklós plébános urnak, hogy legjobb belátása szerint intézkedjék a kut kiviteles és elhelyezése felől.

Erős a hitünk, hogy ezen felhívásunk nem lesz a pusztában elhangzott szó, s még ez évben lesz kut a devecseri temetőben!

Időszerű kérdések.

Nyár van, perzsel a napsugár. Kiszáradt a föld, a fű, a termés, minden élő üdítő esőt áhít.

Ilyenkor kétszeres a lehetősége minden veszedelemnek. Könnyebben kigyulladhat a szalmazsuppos ház, egy eldöbött cigarettától lángba borulhat az összerakott asztal. Cseplőgépeknél is gyakoriak a balesetek. Egy elhibázott mozdulat, egy félretévedt tekintet: és leszakított kéz vagy láb, esetleg borzalmasan összeroncolt emberi hústömeg kerül ki a cseplőgépből.

Járásunkban sok a benzomotoros cseplőgép. Hiszem, sőt tudom, hogy az arra hivatott tűzrendészeti közegek lelkiismeretesen megvizsgálták üzembehelyezés előtt a gépeket. Azért mégis jó lesz résen lenni. A baleset ezer fajtája, a szerencsétlenség, a halál egyre ott ólálkodik a gépek körül.

Es ha már a legnagyobb vigyázat mellett is előfordul valami baleset, van-e ott valaki, aki a szerencsétlenül jártnak első segélyt tud nyújtani? Van-e, aki az orvos megérkezéig csilapítani tudja fájdalmát, esetleg megmenteni az elvérzéstől?

Nem igen hiszem. A gépkezelők: gépész és fűtő nincsenek kiképezve az első segélynyújtásban. Hiába van azután bármilyen jól is felszerelve a mentőszekrény, ha nincs hozzá szakértő, aki baleset alkalmával első segélyt tudna nyújtani.

Rendkívül nagy szolgálatot tenne a gyakori balesetek csökkentése érdekében egy kétnapos segélynyújtási tanfolyam rendezése. Mint zalamegyei laptársunktól, a *Tapolcai Lapok*-tól értesülünk, ebben a hónapban az egész Zalavármegyében rendeznek ilyen segélynyújtási tanfolyamot. Sőt tovább mentek: most állítják fel a vidéki autós mentőállomásokat.

Valóban nagy szükség lenne egy

ilyen segélynyújtási tanfolyam rendezésére nálunk is. Azt persze remélni sem lehet, hogy a mi vármegyénk is állítson fel autós mentőállomásokat, (hiszen eddig még a tervbevett autóbusszjáratok is sorra befagytak), hanem úgy gondoljuk, hogy a mi nagyképzettségű várm. tb. tiszti orvosunk, dr. *Szalay* László ur szívesen rendezne Devecserben egy ilyen kétnapos tanfolyamot.

Ebben a tanfolyamban aztán ki lehetne képezni az önkéntes tűzoltókat és az idősebb korosztályú leventéket is. És akkor, ha kiképzett mentők állnak rendelkezésre a baleseteknél, nem fordulhat elő olyan eset, mint legutóbb a Tiszaparton, hogy mikor két leányt a vízbeulástól élve kimentettek, akkor a sok néző közül nem akadt egyetlen ember, aki első segélyben tudta volna részesíteni őket, a két leány ennek hiányában meghalt.

Várjuk, hogy az illetékes hatóság tesz-e lépéseket ebben az ügyben.

H. F.

(Folytatjuk.)

IRODALOM

A Bakony.

Somló és vidéke, Devecser és vidéke uti-kalauza és monografiája.

Egy pompás, rendkívül hasznos és hűzögölt könyv viseli ezt a címet. Könyv a szó legnemesebb értelmében, amelynek ismertetésével és ajánlásával olvasóközönségünknek vélünk szolgálatot tenni.

A „*Bakony*” írója dr. *Dornyay* Béla, a magyar monografikus irodalom kiválósága, 424 bámulatosan tömör oldalon tárgyalja a földrajzi értelemben vett egész Bakony — így *Somlóhegy, Devecser és vidéke* — jelenét és múltját, tökéletesített katonai tér- és látképekkel, művészi rajzokkal téve még becsesebbé a művet. A tudomány minden ágára kiterjedő monografiája ez, kiváló írói és tudományos készséggel megírva. Megismerteti a Bakony hegy-, víz-, nép- és helyrajzával, történetével, földrajzával, nyújt statisztikát, szóval minden olyan kérdésre megfelel, ami az utazó vagy érdeklődő emberben felmerülhet.

Kiváló értéke *Dornyay* művének, hogy az *összes bakonyi és balatonmelléki várak* eddig ismeretlen történetét is adja. Ezek között bennünk kiváltképpen a Somló érdekel, melynek történetét *Szent László királytól* napjainkig megírja a szerző a borászati és szőlőművelés történetével együtt, művészi rajzokkal is illusztrálva a vármotot, a *Margit-kápolnát* és a hegyet. Tehát olyat nyújt, ami eddig nem volt. E műből pontosan megismerjük *Devecser vára és városa múltját és jelenét* is szintén képekben és írásban amellel, hogy megismerteti *Somlószőlős, Tüskévár, Ajka, Iszákóok, Doba, Dabrony* s a *devecseri járás összes községeinek történetével*. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy mit jelent e mű mindazok szemében, akik eddig hiába érdeklődtek történelmi emlékekben gazdag vidékünk múltja iránt; és nem is lehet *Dornyay* művét annak nagyszerű tartalmához méltóan ismertetni e szűk keretek között, olvasni kell azt, ha értékeit magunkévá tenni akarjuk. Es ezt bárki könnyen megteheti; úgy lapunk kiadóhivatala útján, valamint a kiadó társaságnál (Turistaság és Alpinizmus, Bpest, IV. Szerb utca 2.) megrendelhető, valamint a szerzőnél (nyári címe: Balatongyenesdiás) is.

Egy jókarban levő, keveset használt kértkár ócsón eladó. Cím a kiadóban.

H I R E K

102-ik nóta.

Nagy Balaton partján, hora este óta
Musika saavában sirt a magyar nóta.
Sirt is, nevetett is, még fel is viharoott,
Tűzbe is pirultak sorsukat gyászoló halvány
magyar arcok.

Villámokkal terhes felhőknek alatta,
A kis magyar tenger hallgatva-hallgatta.
Nagy emlékek árján felszudult a hangja
S haragvó hullámát az álomban alvó néma
parthoz esaptal

Elkem meghallotta, meg is féjdukt tőle,
Egy bánatos dallam sahadat hi belőle.
Habok zúgásával egy ennek a hangja,
De nem alhonyatnak, új magyar hajnalnak
less e dal harangja!
Somogyi Károly

— Képviselőnk szabadságon. Orsz. képviselőnk, dr. *Schandl* Károly földművelésügyi államtitkár több hétre terjedő nyári szabadságát megkezdte és csak augusztus hó második felében fog hivatalába visszatérni.

— Lord Rothermere üdvözlése. Tudva-levő, hogy Lord *Rothermere* volt az egyetlen férfi ellenségek közül, aki felemelte érdekünkben tiltakozó szavát a trianoni határok ellen. A nemes lordot egész Csonkamagyarország népe üdvözlö s ebből az üdvözlésből nem maradhat el a mi vármegyénk sem. A vármegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére minden község megkapta már az aláírási íveket. Devecserben a múlt vasárnap kezdődtek az aláírások. Minden jóérzésű magyar embernek alá kell írnia ezt az ívet s akik még eddig meg nem tették, *Alasz* Miklós plébános urnál néhány napig még aláírhatják a lord *Rothermernek* szóló üdvözlő ívet.

— Eljegyzés. *Reininger* József devecseri divatárkereskedő eljegyezte *Stein* Jolánt Várpalotáról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Dalosaink Pápán. Mint már lapunk múlt vasárnapi számában megírtuk, a pápai hadviselt iparosok zászlószentelési ünnepélyén résztvett a Devecseri Daloskór is és a dalversenyen gyönyörű sikert aratott. Mint a pápai újságok egyértelműleg megállapítják, a jelenvolt dalárdák között a devecseri volt legjobb s *Petőfi*: „*Falu végén kurta kocsmá*” című versének élénkkelésével óriási hatást, frenetikus tapsot és szűnni nem akaró éljenzést aratott. A „*Pápai Hírlap*” írja: „*Az énekek általában nagyszerűen sikerültek, de mégis külön ki kell emelnünk a Devecseri Dalokört, amely a „Falu végén kurta kocsmá” című dallal tökéletes összhangban, bravuros színezettel énekelte el s olyan tapsorkánt kapott, hogy az egész liget csak úgy zúgott tőle.*” A „*Pápa és Vidéke*” így emlékezik meg dalosainkról: „... Annál nagyobb sikert értel el a devecseriek. *Petőfi*: *Falu végén kurta kocsmá* c. költeményét énekeltek. Gyönyörű, tiszta tenor hang ez, már az ének kezdetén meghódították a közönséget. A közönség tapsorkánja zúgott fel az ének végén és mindenáron meg akarták ismételtetni.” Ugy látszik, Pápan többre értéklik dalosainkat, mint mi idehaza. Mert a Daloskór hangversenyén rendszerint kong a terem az ürességtől. Hanem hát senki sem lehet próféta a saját hazájában!

— Szabadságon. Dr. *Karsay* Sándor a devecseri kir. járásbírósg elnöke nyári szabadságidejét Veszprémben tölti. — Dr. *Erőd* László kir. főállatorvos Hévízfürdőn nyaral. — *Bolák* Endre főszolgabíró augusztus hó 1-én kezdi meg szabadságát. — *Lajos* Ignác állampénztári főtanácsos e hét folyamán kezdi meg szabadságát.

— Valáska Ferenc kir. bányafelügyelő az ajkai köszénbánya r. t. üzemvezetője családjával Balatonfüreden, a tamáshegyi villában nyaral. *Arnold* Alfréd az ajkai köszénbánya r. t. vezérigazgatójának családja, *Mac Loran* közismert német diplomata nevével három heti üdülésre Ajkasingervölgyön tartózkodnak,

— Az első Gárdonyi-szobor. Győr szab. kir. város tanácsa elhatározta, hogy *Gárdonyi* Gézának, a nagynevű írónak a róla elnevezett iskola előtt szobrot állít. Ez lesz az országban az első Gárdonyi-szobor. Bennünket devecserieket is érdekel némiképp a dolog. Mint egy ötven évvel ezelőtt Devecserben kezdte tüneményes pályafutását Gárdonyi Géza, akkor még mint segédtanító a helybeli róm. kath. iskolánál. Két év után Dabronyba került főúrnok s ott bucsut is mondott a népnevelői pályának. Dabronyból Győrbe költözött s voltaképen itt bontakozott ki írói tehetsége. És Győr városa most lerója kegyeletét a nagy író iránt. Annnyit talán mi is megtehetnénk, hogy egy szerény márványtáblát helyeznénk el az iskolánk falán annak emlékéül, hogy itt tanított két éven át Gárdonyi Géza. Az aranyhumorú író mindenestre megérdemelné ezt a kis figyelmet.

— Halálözse. *Forintos* Antal devecseri pincér, *Forintos* Ferenc vendéglős testvéröccse f. hó 21-én hajnalban hosszú szenvedés után a harctéren szerzett betegségében elhunyt. Temetése pénteken délután mint vége általában nagy részvét mellett. Egy derék, jóvaló, kedves ember szállt vele sirba. Nyugodjék békében!

— Egy kis rendet a piacon! Háziaszszonyaink már régebb idő óta panaszkodnak, hogy a csütörtöki és vasárnapi hetipiacot már a hajnali órákban ellepik a vidéki és helybeli kofák, akik mindent összevásárolnak előlük. Azt csak a devecseri piaci eladók tudnák megmondani, hogy miért adják terményeiket szivesebben és lényegesen olcsóbban a kofáknak; az ő szemükben a helybeli fogyasztó csak másodrendű. A vasárnapi városi közgyűlésben ebben a tárgyban interpellált *Bürocz* János képviselőtestületi tag s arra kérte a képviselőtestületet, hogy akadályozza meg a kofák korai bevásárlását. *Szabó* Ferenc főjegyző nyomban bemutatva a gyűlésnek a vármegyei közigazgatási bizottságnak 1913-ban kiadott szabályrendeletét, mely kizárólag a devecseri piacra vonatkozik s amely szerint a kofák nyáron reggeli 8, télen pedig 9 óra előtt nem vásárolhatnak. Már most aztán az illetékes hatóságon mulik, hogy ennek a szabályrendeletnek érvényt szerezzen s háziaszszonyaink méltányos panaszsa elintézését nyerjen.

— Turisztika. Julius hó 17-én rándult ki a vespérmű evang. leányegylet Gömör-Károlyné agilis elnökő vezetésével a Kabhegyre. A kiránduló társasághoz a M. T. E. ajkacsingervölgyi osztály összes tagjai, a bányászzenekar 7 tagja és Horváth nagyvázsonyi erdőmérnök is csatlakoztak. A Kabhegy tetején lélekemelő irredenta ünnepély volt szavallatokkal és zeneszámokkal. Gömör-Károlyné hazafias beszédét mondott. A 70 főre menő kiránduló társaság az ünnepély után a kabhegyi vadászlakhoz vonult ebédre. Ebéd alatt a bányászzenekar játszott a szebbnél-szebb kuruc és irredenta nótákat. Ebéd után a társaság a legszebb emlékekkel távozott a Kabhegyről.

A M. T. E. bakonyi (vespérmű) osztálya f. hó 19-én Laczkó Dezső főjegyző, osztályelnök elnöklété alatt tartotta meg választmányi ülését. Azon ülésen az anyaegyesület képviselőjében Jász Géza alelnök a csingervölgyi osztály részéről pedig Bugsch László ügyv. alelnök vettek részt. A rendes tárgyszorozaton kívül említésre méltó Jász Géza alelnök előterjesztése a Somlóvidéki (devecseri) osztály megalakítása is, mit a vespérmű osztály vezetősége örömmel és határtalan lelkesedéssel tudomásul vett. Az osztály a devecseri osztály megalakuló közgyűlésén a lehető legnagyobb számban fogja magát képviselni. A somlóvidéki osztály alakuló közgyűlése f. évi augusztus hó 7-én lesz megtartva. Részletes program a Devecseri Ujság aug. 31-iki számában.

Gyümölcsbefőzéshez pergament és kötöző spárga olcsó áron kapható Huss Ferenc papírkerekedésében.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi »Ferenc József« keserűvizet. Gyomor és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a *Ferenc József* viz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Hadiárva ösztöndíjak. A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter valamennyi középiskolában minden hadiárva részére ösztöndíjat létesített, hogy tanulmányaikat teljesen költségmentesen végezhessék. A devecseri polgári iskolánál is van ilyen ösztöndíj s az erre vonatkozó felvilágosítás és a szükséges nyomtatványok az iskola igazgatóságánál az illetékesek részére megkaphatók.

— A devecseri anyakönyv. *Születés*: Julius 12. Diósy Nándor asztalos és neje Peidl Margit fia Károly Nándor rk. — Julius 13. Barcza Antal közs. hivataloszója és neje Szabó Anna fia Kálmán rk. — Jul. 15. Noszlopy Rafael urad. cseléd és neje Marton Karolin leánya Mária rk. — Jul. 20. Horváth László urad. erdőész és neje Bukovics Margit fia Tibor László rk. *Halálozás*: Julius 17. Nagy Julianna 4 hónapos rk., bélhurut. — Jul. 19. özv. Boda Istvánné szül. Szabó Mária 75 éves rk., végegyengülés. — Jul. 21. Forintos Antal pincér: 35 éves rk., szívelégtelenség. *Házasságok* nem kötöttek.

— Erzsébet Királyné Szálló Budapest V. Egyetem-utca 5. Elsőrangú családi szálló a Belváros központján. 100 szoba, központi fűtés, vízvezeték mosdók, lift, fürdőszobák, Egy ágyas szobák 5—9 P-ig, két ágyas 6—12 P-ig. A szállóban van közkedvelt étterem, kávéház, söröző pince. Saját termést somló borok. Esténként a legjobb cigányzene. *Szabó Imre tulajdonos.*

Piaci gabona áruk.

Buza	24—26 P	Zab	16—18 P
Rozs	22—25 "	Tengeri	26—28 "
Árpa	20—25 20 "	Burgonya	—

Néhány butordarab olesón eladó. Cim a kiadóban.

Közgazdaság.

A csüdsömör nem egyéb, mint a lovak csüdhajlásán levő börtöb, amelynek oka rendszerint a kellő tisztaság hiánya. Így a tisztátalan istállók, helytelen almózás, sáros utak és az állatok végtagjainak hanyag tisztogatása. Csüdsömörnél a bőr kipirosodik, a csüd hátsó felületé megdagad, fájdalmas, meleg tapintatú lesz és az illető végtagjára sántít az állat. Néhány nap múlva a csüd hajlásában apró hólyagok képződnek, amelyek később felrepedve, pikkelt vonódnak be. Később a folytonos mozgás következtében mélyebb beperepedések, hasadások keletkeznek s a megbetegedett csüd hajlásában igen sok bűzös váladék keletkezik, majd egész börtörzések is elhálnak s helyükön fekélyek maradnak vissza, amelyek a bőrnek erős hurkaszzerű megvastagodásával gyógyulnak.

Az ilyen hurkaszzerű megvastagodásokon az ujjonnan kinőtt szőr borzolt, fénytelen lesz. Így keletkezik a sündisznó-láb, sőt az egész végtag a szárig is megvastagodhat, mikor is az u. n. »elefántláb« keletkezik. A csüdsömör gyógykezelésénél a tisztán és szárazon való tartás a legelső feltétel, ughogy a betegség enyhébb alakjait már ezzel is gyógyíthatjuk. A betegség első időszakában a csüdfelületet olajjal kenjük be s száraz ronggyal bekötjük. Ha már a hólyagok felrepedtek, szárítóporokat használunk. Ha igen előrehaladott, makacs esetekkel állunk szemben, leghelyesebb állatorvoshoz fordulni. Mindenekelőtt igyekezzünk azonban a betegséget kellő tisztasággal és gondossággal megelőzni.

A csüdsömör megelőzéséről *Krammer* Árpád a következőket ajánlja: A hosszantartó eső-sáros időben mindig figyelemmel kísérjük lovaink lábait s ha azok reggelenként dagadtak voltak, vagy a keselylábú lovak bőre pirosodott, vagy tisztogatás közben lábukra érzékenyeknek mutatkoztak, azonnal meg kell kezdeni a védekezést. Munkaszünet előtti estén tisztára mosatjuk a lovak lábait és a sárnak állandóan kitett testrészeket. Egy edényben felolvasztunk faggyut (e cikk írója birka-faggyut használt) s hozzákeverünk 2—4% kreszolinat. A munkaszüneti nap reggelén a keveréssel bedörzsölletjük az előző estén tisztára mosott és szárazra törölt lábvégeket. Pár napon belül leesnek a varak és a lábak oly egészségesek lesznek, mint száraz időben. Egy idényben 4—5-szöri ilyen bekenés elegendő; a módszer olcsó és sok téli kellemetlenségtől mentheti meg a gazdát.

A homoki gazda vessen öszszel zöldtrágyanövényt.

A mai haladó korban megbocsáthatatlan bűn minden késlekedés. Ezideig különösen a homoki gazdák késlekedtek talajuk megújításával, mert azok ma is csak 3—4 q-ás rozstermést adnak, mint 20—30 évvel ezelőtt. De míg 20—30 év előtt ezen a kis termések is megélhetést biztosítottak, addig ma a megdrágult élethez viszonyok közepette ezek a kis termések semmi szín alatt se fedezhetik a gazda szükségleteit. Ezen a nagy bajon tehát sürgősen kell segíteni s lehet a zöldtrágyázással, amit ha még tovább is halogatnak a homoki gazdák, előbb-utóbb elfognak merülni. A homoktalajok termőképességét bizonyosan meglehet kétszerezni-háromszorozni zöldtrágyázással kombinált műtrágyázással. Az u. n. pillangós virágú növények nitrogént kötnék le a levegőből s ezzel gazdagítják a talajt; amennyiben pedig természetük a virágzás kezdetén alászántjuk, kötöttebbé is tesszük a homokot. A növények másik két táplálónyagát, a foszfort és a kálit műtrágya alakjában kell a talajba juttatni, a zöldtrágyanövény magjával egyidejűleg.

Az öszszel vethető zöldtrágyanövények közül legkiválóbb a szöszöbűkötty és a bitorhere, vagy egymagukban, vagy esetleg egy kevés rozssal keverten, amelyeket aratás után augusztus hó folyamán kell elvetni. E kettő közül a szöszöbűkötty, bár jobb zöldtrágyanövény, de magja sokkal drágább, mint a bitorhere s ezért a bitorhere termelése van a Dunántulon általánosan elterjedve. Mindkettő nagyon jól bírja még a száraz téli hideget is s korá tavasszal erőteljes fejlődésnek indul s már májusban virágzik s ilyenkor teljes virágjában kell alászántani. A talaj foszforhiányának pótlására katasztrális holdankint 150 kg szuperfoszfátot, káli hiányának pótlására 60—80 kg 40%-os kálit szokás adni. Az alászántott bitorhere vagy szöszöbűkötty gyorsan korhad el a talajban, amelyet kötöttebbé is tesz s így nagyszerű rozstermésekre számíthatunk. Az alászántás és a rozsvetetés közötti időben esetleg tököt, csalamádét, vagy egyéb rövid tenyészidővel bíró takarmánynövényt termeszthetünk, de még jobb, ha a rozsvetetésig ugarként kezeljük a talajt.

Irodalmi újdonságok, versek, regények, elbeszélések, gyermekmesék, képeskönyvek Huss Ferenc könyvkereskedésében.

Földeladás.

A somlójenői határban 32.000 □-öt szántóföld szabadkézből azonnal eladó. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos.

Kovács István
Apácatorna.

Versenyárgyalási hirdetés.

Alulírott Tósokberénd község előjárósága a tósokberéndi község ház és körjegyzői iroda és lakás építési munkálatainak biztosítása céljából versenyárgyalást hirdet.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy „Ajánlat a tósokberéndi község ház építési munkára” felirással ellátott, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1927. évi augusztus hó 5-ik napjának d. e. 9 órájáig a veszprémi m. kir. államépítészeti hivatalhoz közvetlenül, vagy posta útján nyújtsák be.

Az ajánlat az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő; az ajánlati költségvetésben az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell írni.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-át kitevő bánatpénznek valamely m. kir. adóhivatalnál, vagy állampénztárnál történt közigazgatási letételéről szóló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bánatpénz elküldését igazoló postafeladó-vevény csatolandó. A bánatpénz készpénz, vagy készpénzjellegű takarékbetét formájában nem fogadtatik fel.

Azok az ajánlattevők, kik a munkát teljesítésére törvényes képesítéssel, illetőleg jogosítvánnyal nem bírnak, kötelesek ajánlatukban a képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Azok az ajánlattevők, akik a veszprémi m. kir. államépítészeti hivatal részére ezigdig munkát nem végeztek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

Az ajánlatok a veszprémi m. kir. államépítészeti hivatalban 1927. évi aug. hó 5-én d. e. 10 órakor fognak felbontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt a tósokberéndi körjegyzői hivatalban megtekinthetők és ott azokra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadtnak. Ugyanott az ajánlati minta, az ajánlattevők által kitöltendő ajánlati költségvetés 5 pengőért megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a versenyárgyalás napjától számítva felsőbb jóváhagyásig maradnak kötelezettségben.

Vállalkozó tartozik a munkát a munka elnyerésétől számított 8 napon belül megkezdeni és f. év október hó 31-ig teljesen befejezni.

Az építető hatóság fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok felett szabadon és az árakra való tekintet nélkül dönrönsön, esetleg valamennyi ajánlatot minden kártérítési igény nélkül visszautasíthasson.

Az el nem fogadott ajánlatok benyújtói semmiféle címen költségmegtérítést, vagy egyéb díjazást nem számíthatnak fel.

Kelt Tósokberénden, 1927. júl. 16.

SZABÓ JÓZSEF FUCHS JÓZSEF
kjsd bíró

Hentesárúk

virstli, szataladó, különféle felvágottak mindig friss kosztisben, olcsó áron kapható:

Kauker Józsefnél

Devecser, Damjanich-ucca

(Bellavits-vendéglő mellett)

Szállítás vidékre is

Günther Ferenc okl. gazda

gabona- és terménykereskedése.

Elfogad előjegyzéseket, nemesített buza és rozs első utántermésű vetőmagvakra létesítendő vetőmagtisztító telepe úgy a gazdaközönség, miní a kereskedők érdekeit szolgálja

Egy hygienikus háztartás,

egy számító vendéglős, vagy kávé sem nélkülözhető a szabadalmazott

AUTÓ-SYPHONT

mellyel mindenki odahaza, pillanatok alatt készítheti szódavizét, ásványvizét, pezsgőjét és üdítő italait a legtisztább szén-sav hozzáadásával.

Egyedárusító: MAYER MIKSA
Pápa, Petőfi u. 2. szám.

Ájkán

egy ház 325 □-öl területen, melyben jelenleg mérsáros üzlet van, de bármely más üzletnek is alkalmas, két lakással, gyümölcs kerttel, azonnali beklit zhetéssel.

eladó, vagy bérbeadó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

SIKLÓS GÉZA

(enyhépeás)

DEVECSER.

Rendelés fogbetegeknek

hétfőn, csütörtökön, szombaton

d. u. 3-6-ig

DEVECSER, Bellavits-vendéglő

Dr. MOSONYI DEZSÓ

Építkezók figyelmébe!

Tisztelettel fudatom, hogy Devecserben, Lantos-köz (Fortintos-pendéglő mellett) régebb idő óta fennálló épület- és butorasztalos üzletemet

villanyerőre berendezett famegmunkáló gépekkel bővítettem ki.

Mindennemű építkezési famegmunkálást: gyalulást, fűrészelést, ajtó, ablak, mennyezet és padlók kidolgozását olcsón és pontosan végzem. gyalulást, fűrészelést kívánatra azonnal is.

Elvállalok mindennemű épületmunkát kedvezményes feltételekkel.

Szives pártfogást kér

NÉMETHY LAJOS

asztalos

Papirkereskedésemet

f. évi augusztus hó 1-én a Kossuth Lajos-utcából Klapka-utca 16. szám aló, saját házamba helyezem át.

HUSS FERENC

Devecser és Vidéke Hitelszövetkezet a „Futura” képviselőtében vásárol

új gabonát

fix áron, avagy leszállításkori elszámolási áron.

Fajtiszta nyultenyészet (bécsi kék, bécsi fekete, belga óriás) 24 darab, a hozzávaló ketrecekkel eladó. Cím a kiadóban